

# แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น

## Guidelines for the Management of Pre-school Development Centers Under Local Administrative Organization in Khon Kaen Province

ทองลักษณ์ ทัดทา<sup>1</sup>, กาญจน์ เรืองมนตรี<sup>2</sup>, พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว<sup>3</sup>

Thongluk Thadtha<sup>1</sup>, Karn Ruangmontri<sup>2</sup>, Phongsuk Phukabkhaw<sup>3</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา จำนวน 57 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 95 คน รวมทั้งสิ้น 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ด้านที่มีระดับปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านบุคลากรด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ด้านที่มีระดับปัญหามากที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา คือ ด้านบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

<sup>1</sup> นิสิตระดับปริญญาโท, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>2</sup> ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>3</sup> ศึกษาพิเศษเขตเชี่ยวชาญ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

<sup>1</sup> M. Ed. Administrator Education, Faculty of Education, Mahasarakham University, Mobile : 0801544134

<sup>2</sup> Asst.Prof, Faculty of Education, Mahasarakham University.

<sup>3</sup> Director of Supervisor, Primary Education of KhonKaen service area 1.

3. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุป ได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี มีการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุง พร้อมทั้งมีการรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ ด้านบุคลากร ควรมีการจัดทำแผนงานบุคลากร การสรรหาบรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงแก้ไข ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา มีการติดตามแผน และประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา

**คำสำคัญ :** การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

## Abstract

The objective of this research Guidelines for the management of pre-school development centers under local administrative organization in Khon Kaen province involves sample group of 266. The tools used in the Research are survey in a section about level 5, open-ended questions (Open ended) and an interview. The statistics used in the data analysis were mean and standard deviation The result of the research submitted is in a table and includes commentary The results showed that

1. Current Conditions of the management of pre-school development centers under local administrative organization in Khon Kaen province, an overview of "At least" part of the analysis is that the side with the least of all the compliance level of participation and support from all sectors, the environment and people of the building where the security level is the best practices and have less or academics and activities in accordance with the curriculum and the general administration and management level is at the average level of compliance.

2. Problems and Suggestions for how to fix the situations of Children who belong to the management of pre-school development centers under local administrative organization in Khon Kaen province. An overview of the "More" analysis found that the problem is that most of buildings where the environment and the average maximum safety is secondary. There is a problem is that the people who are in a lot of participation and support from all sectors and academic activities in accordance with the curriculum development center management has a problem in mid-level.

3. Guidelines for the management of pre-school development centers under local administrative organization in Khon Kaen province. can be summarized as follows : General management and administration .The plan of operation for the year of the pre-school development centers has a plan to ensure compliance with evaluation and revision. To promote pre-school development centers plans to spend time on the report of the budget of the agency. There are plan to create a party for the nomination, selection and appointment of those who must be qualified personnel at the location of the Planning Center Operations. There is the wanon niwat Bangladesh Corporate Governance monitoring system which has the operation of its personnel, and the results of operations, and revisions. The building, a place of security and environmental concerns promotes the construction and updating of a child development center with building standards in accordance with the Department of Local Administration. Academic programs and activities in accordance with to promote child development center using a strategic plan to develop the study such as the education development plan, education 3-year action plan for fiscal year action plan to comply with the study and put it in a map to follow up and evaluate the plan. The participation and support from all sectors by Board of Directors has appointed a child development center, a community representative alumni parents to participate as a member of the joint and have a comment about the education and policy in recognition of child development center. This would provide a platform for the meeting of the Board of Directors to consult with the child development center course development project schools, according to the plan development child development center

**Keywords :** management of pre-school development centers ,Guidelines for the management of pre-school development centers

## บทนำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นตั้งแต่วัยแรกเกิดจนตาย ซึ่งประชากรปฐมวัย (แรกเกิด – 5 ปี) นับได้ว่าเป็นวัยเฟื่องฟูที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ (setting) ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ. 2551 : 5) ซึ่งมีนโยบายพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 0-5 ปี ทุกคนอย่างมีคุณภาพ เต็มศักยภาพมีครอบครัวเป็นแกนหลัก

และผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการและสิ่งแวดล้อมที่ดีเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาเด็กตามวัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามช่วงอายุ คือ วัยแรกเกิด – 3 ปี และอายุ 3-5 ปี ซึ่งในช่วง กลุ่มอายุแรก การอบรมเลี้ยงดูจะมุ่งเน้นที่พ่อแม่และครอบครัว ส่วนช่วงกลุ่มอายุ 3-5 ปี มีสถานศึกษาดูแล ได้แก่ สถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาเอกชน สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลเด็กอายุ 3 ปีขึ้นไป เด็กปฐมวัยหรือเด็กวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาการสูง ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง

ตามหลักจิตวิทยา และหลักวิชาการ เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและได้มาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารจัดการทั่วไป 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย, 2553 : 2)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 3-5 ปี ในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนภารกิจ มีการกีดำเนินการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยซึ่งมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่อายุ 3-5 ปี โดยครอบคลุมการบริหารจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการทั่วไป ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย, 2553 : 2) โดยการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น มีนโยบายจัดการศึกษา คือ เรียนรู้อย่างมีความสุขผ่านการเล่นและลงมือทำกิจกรรม

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร และปลอดภัย มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้คิด และจินตนาการกิจกรรมที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อฝึกให้การรับรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ที่ถูกต้อง เหมาะสม ตามวัย

สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น จากรายงานการตรวจประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านปฐมวัยตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2555 พบว่าแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบปัญหาด้านต่าง ๆ คือ การจัดประสบการณ์แก่เด็กยังไม่มีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กอย่างจริงจัง ด้านบุคลากรพบว่าครูที่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านงบประมาณยังขาดงบประมาณสนับสนุน สื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ ด้านอาคารสถานที่บางแห่งต้องอาศัยอาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน และประชาชนขาดการมีส่วนร่วม จากเหตุผลข้างต้นเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษา แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดโดยการสังเคราะห์จาก งานวิจัยผนวกกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นที่ศึกษา แนวทางการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น คือ 1. ด้านการบริหารจัดการทั่วไป 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4. ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร 5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 860 คน คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา, ครูผู้ดูแลเด็ก (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น. 2556 : 5)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา จำนวน 57 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 95 คน รวมทั้งสิ้น 266 คน โดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างอิงมาจากธีระวุฒิ เอกกุล. 2543) โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และวิธีเทียบสัดส่วน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนด เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถามศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน่วยงานต้นสังกัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบัน การบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 66) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 66) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น ข้อมูลเชิงปริมาณได้จากแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น คือ แบบสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม  
ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.2 นำแบบสอบถามสภาพ ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ไปให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้ากอง/หัวหน้าส่วนการศึกษา/นักวิชาการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 266 ชุด โดยการจัดส่งทางไปรษณีย์ และจัดส่งด้วยตนเองในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายกรอกข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ ในแบบสอบถาม

1.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 266 ชุด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 266 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน สมบูรณ์ จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารตลอดจนบอกวัตถุประสงค์การวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจ สอบความสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์มาจัดเรียงเรียงข้อมูล แยกข้อมูล และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อนนำข้อมูลไป

วิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์โดยการคำนวณ หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละด้านและแต่ละข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละด้านและแต่ละข้อนำเสนอผลการ วิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด แยกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เสนอต่อเครือข่ายชุดเดิมตรวจสอบ นำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดย

การวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและ  
จำแนก นำเสนอผลการวิจัยโดย การพรรณนา  
วิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

## สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์  
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น  
จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย”  
ด้านที่มีระดับปฏิบัติที่น้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม  
และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนรองลงมา คือ  
ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ  
ความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตาม  
หลักสูตร ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีระดับการ  
ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก  
เล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด  
ขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ด้านที่มี  
ระดับปัญหามากที่สุดคือ ด้านอาคารสถานที่  
สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา คือ ด้าน  
บุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม  
และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการ  
และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ  
ทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการ  
บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร  
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ควรตั้งบ  
ประมาณส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและ  
จัดสรร ครูผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน  
ควรจัดให้มีสถานที่จอดรถรับ-ส่งเด็กเล็กที่สะดวก  
ปลอดภัย มีมาตรการป้องกันอัคคีภัย ควรสนับสนุน  
และส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำ  
แผนการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง ควรให้  
ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการศึกษาของ  
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดกิจกรรมส่งเสริม  
คุณภาพผู้เรียน

4. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา  
เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด  
ขอนแก่นแต่ละด้านสามารถสรุป ได้ดังนี้

4.1. ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มี  
แนวทางการบริหารจัดการดังนี้ 1. มีการจัดทำ  
แผนการดำเนินงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
มีการปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล  
และแก้ไขปรับปรุง 2. ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งมีการ  
รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้หน่วยงาน  
ต้นสังกัดทราบ

4.2. ด้านบุคลากร มีแนวทางการบริหาร  
จัดการดังนี้ 1. มีการจัดทำแผนงานบุคลากร 2.การ  
สรรหาบรรจุ และแต่งตั้งต้องคัดเลือกบุคลากรที่มี  
คุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง 3. มีการนิเทศ  
กำกับ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร  
อย่างเป็นระบบ

4.3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ  
ความปลอดภัย มีแนวทางการบริหารจัดการดังนี้  
1. ส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์  
พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริม  
การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด 2. จัดสภาพ  
แวดล้อมภายในห้องเรียนให้เหมาะสม 3. ส่งเสริม  
ให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่างๆ อย่าง  
หลากหลาย ทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร  
ที่ถูกลุกลักษณะ

4.4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตาม  
หลักสูตร มีแนวทางการบริหารจัดการดังนี้ 1. ส่งเสริม  
ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา  
มีการติดตามแผน และประเมินผล 2. ส่งเสริมให้มี  
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4.5. ด้านการมีส่วนร่วมและการ  
สนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีแนวทางการบริหาร  
จัดการดังนี้ 1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์  
พัฒนาเด็กเล็กโดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์  
เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ 2. จัดให้มีการประชุม  
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. เปิดโอกาสให้

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษา และร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

## อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” ด้านที่มีระดับปฏิบัติดีน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ เขียวवास (2551 : 83 - 84) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทอง สภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเปรียบ เทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงาน จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทองโดยรวมตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมตามตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก”

ด้านที่มีระดับปัญหามากที่สุดคือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา คือ ด้านบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติรัตน์ แหยงบุตตา (2554 : 60 - 64) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) โดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 3 ด้าน คือด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ยกเว้นด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย”

ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น

ด้านการบริหารจัดการทั่วไป 1. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุง 2. ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งมีการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสโรดา จิตธนาย (2555 : 157-158) ได้ทำ การศึกษา การศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1. การคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก มีการประชุมประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของบุคคลในชุมชนที่จะสมัครเข้ามาเป็นคณะกรรมการ การศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน มีการดำเนินการสรรหาและเปิดรับสมัครบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้นำทางศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ และผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กเข้ามาเป็นคณะกรรมการ และมีการรายงานผลการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการ การศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละตำแหน่งให้หัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้อำนวยการกองศึกษา และผู้บริหารรับทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. การบริหารงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละประเภท มีการประชุมวางแผนร่วมกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดหาซื้อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการจัดหาซื้อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดหาซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในภาคเรียนต่อไป 4. การเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายในแต่ละโครงการ มีการจัดทำแผนการจัดพัสดุรายปี มีการจัดทำบันทึกการเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละปี การศึกษา และมีการวางแผนกำหนดการรายงานผลการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณของในแต่ละสัปดาห์ให้หัวหน้าส่วนการศึกษา หรือผู้อำนวยการกองการศึกษา และผู้บริหารรับทราบ

ด้านบุคลากร 1. มีการจัดทำแผนงานบุคลากร 2. การสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง 3. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจ สอบ

การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ชัยแสงแก้ว (2554 : 91-92) ได้ทำการ ศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้ จัดให้มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำความต้องการมากำหนดในการวางแผนกำหนดปริมาณงานให้เหมาะสมกับอัตรากำลังที่มีอยู่ มีการจัดทำแผนงานบุคลากร เช่น แผนการพัฒนาบุคลากรในสังกัด เปิดโอกาสให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากร ให้บุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นกรรมการคัดเลือกผู้ดูแลเด็ก คัดเลือกบุคลากรที่จำเป็นเข้าปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีวุฒิการศึกษาที่จบทางด้านอนุบาลหรือการศึกษาปฐมวัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมพิจารณาเป็นผู้ร่วมคัดเลือก จัดตั้งงบประมาณเพื่อให้บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงครบทุกศูนย์และทุกคนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น จัดฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันอื่นที่เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นสำหรับผู้ที่ยังไม่ถึงเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อของสังกัดด้วยการจัดเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรต่างๆ กำหนดแผนงานการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ในแผนต่างๆ ของต้นสังกัด บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้สิทธิการลา เต็มวันตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ควรให้โบนัสประจำปีอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม การเบิกจ่ายเงินเดือนแก่บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สะดวก เปิดโอกาสให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กได้รับเงินเดือนของบุคลากรตรงตามวุฒิการศึกษา

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 1. ส่งเสริมการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด 2. ส่งเสริมให้มีสนามเด็กเล่นเครื่องเล่นพัฒนาการต่างๆ อย่างหลากหลาย ทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร ที่ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา วิสุทธิแพทย์ (2556 : 54) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาด้านอาคาร สถานที่ ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย โดยเฉพาะการติดมุ้งลวด ปรับปรุงห้องน้ำให้เหมาะสมกับตัวเด็กเพื่อสุขอนามัยที่ดีของเด็ก แนวทางพัฒนาด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดทำรั้วกันพื้นที่สนามหญ้าและสนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น กับเด็ก และควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น โดยการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อสำหรับที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติปรับพื้นที่สนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัย

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 1. ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา มีการติดตามแผน และประเมินผล 2. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรว่า ควรจัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กโดยมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นกรรมการ 2. จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบให้ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้ โดยการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้การสนับสนุนด้านการนิเทศการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน

**ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**

บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลการวิจัยนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการ

และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

**เอกสารอ้างอิง**

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย.
- จรรยา วิสุทธิแพทย์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติรัตน์ แห้งบุตตา. (2554). *การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสหัสขันธ์จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ชัยแสงแก้ว. (2554). *แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น. (2556). *รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *บทบาทพ่อแม่ ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ดูแลเด็กในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- โสธดา จิตรฉาย. (2555). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวลักษณ์ เขียวสวาท. (2551). *สภาพและปัญหาการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essential of Psychological Testing*. 3<sup>rd</sup> ed. New York : Haper and Row Publishers.